

TRANSCULTURAL NURSING FOR PRACTICE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

דפי עבודה – חקר מקרים – מפתח תשובות

הנחיות עבודה: קרא/י היטב את תיאורי המקרה להלן ונסה/י למצוא פתרון. השתמש/י במידע מחומר הלימוד.

נושא: זמינות של שירותי בריאות

בת 45, אלמנה ללא ילדים, מתגוררת עם בן זוגה בבית משפחתי בכפר בדרום בוהמיה, 20 ק"מ מהעיר הקרובה. בשעה 22.00, האישה חשה בחילה, כאבים עוויתיים חזקים בבטן ימין, מלווים בחילה, התחיל. לאחר 30 דקות, הכאב לא חולף, מתגבר ונעשה בלתי נסבל. דם מופיע בשתן שלה. לאישה ולבן זוגה אין מכונית ושניהם אינם נוהגים. קרובי משפחה הקרובים ביותר הם 50 ק"מ משם.

שאלות ותשובות:

1. באיזה שירותי בריאות הם יכולים להשתמש?

האישה החולה היא תושבת הרפובליקה הצ'כית ולכן מחויבת על פי חוק להיות מבוטחת. בשל המרחק מהעיר האזורית וחוסר היכולת להגיע, המטופל צריך להתקשר למוקד חירום. שירות זה ניתן בטלפון ונעשה על ידי רופא ואיש עזרה ראשונה, או על ידי איש עזרה ראשונה בלבד, תוך התחשבות בחומרת המקרה.

2. מהו מספר טלפון בו ניתן לקרוא לשירות זה בצ'כיה?

בצ'כיה יש מספר לאומי של סיוע חירום מהיר 155. אפשר להתקשר גם לקו הבינלאומי 112. לאחר מכן ישווגר השירות הקרוב ביותר.

3. מהו הזמן ההגעה של שירות זה בצ'כיה?

זמן הגעה של שירות ההצלה צריך להיות בתוך 20 דקות מזמן ההודעה.

4. כמה מטופל משלם עבור שירות זה?

אם החולה הוא אזרח של הרפובליקה הצ'כית וחייב לשלם ביטוח חובה (יש צורך בכרטיס של חברת ביטוח הבריאות ותעודת הזהות של האזרח הצ'כי), השירות מכוסה במלואו על ידי חברת ביטוח הבריאות.

נושא: טיפולי בית

בן 84, חולה סוכרת, חי לבד בעיר מחוזית בבית משפחתי. הוא שוחרר מבית החולים לאחר שהחלים מדלקת ריאות ומצב של פיצוי סוכרת. לחולה יש כיב כרוני ברגלו השמאלית הדורש טיפול יומי בפצע וחבישה. המטופל הועבר בבית החולים מטיפול לסוכרת דרך הפה לאינסולין. עקב קשיים בראיה המטופל מתקשה בשלב זה לטפל בפצע ולמרוח משחות בעצמו. יכולת הטיפול העצמי של המטופל פחתה. הרופא שוקל להפנות לטיפול ביתי, אך יש צורך בשירותי מעקב נוספים כדי לסייע למטופל בעזרה עצמית, במיוחד בהזרקת האינסולין ובטיפול בפצעים כרוניים ברגלו.

שאלות ותשובות:

1. איזה סוג של שירות יכול הרופא לרשום לחולה?

הרופא יכול להורות על טיפול ביתי כמעקב בריאותי.

2. מי מספק טיפול רפואי זה? לאיזו הכשרה הוא זקוק?

טיפול ביתי מסופק על ידי סוכנויות לטיפול ביתי. הטיפול ניתן על ידי אחיות מוסמכות המורשות לעבוד ללא פיקוח מקצועי.

3. כיצד משולם הטיפול?

טיפול ביתי בהוריה של רופא מסופק ללא תשלום עבור אזרחי צ'כיה.

4. באיזו תדירות ובאיזו מידה ניתן לספק טיפול זה?

היקף הטיפול יכול להיות עד 3 ביקורים ביום למשך 24 שעות.

נושא: ההתנהלות השוטפת במוסדות הטיפול, זכויות החולה וחובותיו

גבר בן 28, מאושפז במחלקה הניירולוגית בשל כאבי גב. המטופל נמצא במחלקה הרגילה ונח בשקט במיטתו. המטופל הוא מעשן כבד ולכן אז הוא הולך כמה פעמים ביום כדי לעשן מחוץ לבניין או לשירותים במחלקה. הוא לא נמצא בחדר לעתים קרובות ומסרב לקבל טיפול בעירוי כיוון שהוא לא יכול ללכת לעשן. אל המטופל מגיעים מבקרים רבים, הם מקשיבים למוסיקה רועשת בחדר ושותים משקאות אלכוהוליים. הוא הולך לישון הרבה אחרי חצות. הוא אינו משתף פעולה גם בבקרים ומסרב לקבל טיפול.

שאלות ותשובות:

1. רשום מה זכויות וחובות החולים המאושפזים בבית החולים.

זכויות מטופלים:

- הזכות לקבל או לסרב לקבל שירותי בריאות באופן חופשי
- הזכות לשירותי בריאות מקצועיים
- הזכות לכבוד, כבוד ופרטיות
- הזכות לבחור באופן חופשי ספק
- הזכות להתייעץ עם שירותים אחרים
- הזכות למידע על הסדר הפנימי של מתקני הבריאות
- זכותם של קטינים לנוכחות מתמשכת של אפוטרופוס או מי שמונה על ידי הנציג המשפטי
- זכותו של אדם בעל זכות מוגבלת לנוכחותו של אפוטרופוס
- הזכות לנוכחות אדם קרוב בהתאם לכללים הפנימיים של המתקן הרפואי
- הזכות לקדם מידע על מחיר שירותי הבריאות המסופקים
- הזכות לדעת את שמותיהם ואת שמותיהם של עובדי בריאות המעורבים בבריאות
- הזכות לסרב לנוכחות של אנשים שאינם מעורבים ישירות בטיפול
- הזכות להגנה על נתונים אישיים ומידע בריאותי
- הזכות לקבל ביקורים במתקן הבריאות לגבי מצב בריאותם ובהתאם לכללים הפנימיים של המתקן
- הזכות לטיפול רוחני ותמיכה
- זכותם של חולים עם בעיות תקשורת חושי וכבד לשירותים בצורה ברורה ומתאימה
- הזכות למידע על בריאותך
- זכות הנציג המשפטי למידע על חולה קטין

• הזכות לזהות אנשים קרובים אשר עשויים לקבל מידע על מצב בריאותו של המטופל, יכולים לעיין במסמכי הבריאות שלו

• הזכות להצהיר הצהרות ועותקים של רשומות רפואיות

• הזכות לדחות פעולה או טיפול רפואי

חובות המטופלים:

• על המטופל לנהוג בהתאם לטיפול המוצע אם יסכים לכך

• על המטופל למלא את תקנות הפנימיות של המתקן הרפואי

• המטופל מחויב לפצות את הספק בגין עלות השירותים המסופקים שאינם משולמים או מכוסים חלקית על ידי הביטוח הציבורי

• על המטופל להודיע למטפל על מצב בריאותו, כולל מחלות זיהומיות

• אסור למטופל להשתמש באלכוהול או בחומרים ממכרים אחרים במתקן בריאות

2. באיזה אופן המטופל לא הסתגל לשגרה היומיומית?

החולה לא פעל לפי משטר הטיפול שהציין הרופא - מנוחה במיטה. הוא לא שיתף פעולה עם העירוי (ראה החובות של המטופל). הוא השתמש באלכוהול ועישן באזור בית החולים. הוא הפר את הסדר הפנימי של בית החולים בהתנהגותו.

3. האם המטופל יכול לסרב לטיפול בבית החולים, איך זה עובד?

לחולה יש זכות לסרב לטיפול או לאשפוז. במקרה זה החולה יחתום על טופס סירוב לאשפוז. המטופל מקבל הדרכה על הסיכונים וההשלכות האפשריות של החלטה כזו.

נושא: לידה וטיפול בילד בצ'כיה

צעירה בת 32, בשבוע השמיני להריונה. היא מצפה לילדה הראשון ותומכת בדרך חיים חלופית. היא צמחונית. היא היתה רוצה לידה טבעית בבית, בפרטיות עם בן הזוג שלה ועם ידידה, עם מוסיקה מרגיעה. היא רוצה שקט בסביבה ללא הפרעה במהלך הלידה ובימים הראשונים לאחר הלידה. היא מתכננת ללדת את התינוק במים. היא רוצה לשמר דם טבורי עבור התינוק.

שאלות ותשובות:

1. האם לידת בית אפשרית בצ'כיה?

לידות בית בצ'כיה אינן חוקיות.

2. מהן האפשרויות ללידה אלטרנטיבית במערכת הבריאות הצ'כית?

לנשים יש אפשרות לבחור מתקן רפואי עבור הלידה לפי השירותים שהם מציעים. שירותים אלה כוללים לידות חלופיות כגון לידות למים, תנוחות לידה שונות, נוכחות של קרוב משפחה, וכו'. לנשים יש את האפשרות לכתוב את תכניות הלידה שלהן לפני הלידה. בית החולים ינסה לבחון את הדרישות לגבי מהלך הלידה, בהתאם למצבם של האם והתינוק.

3. אילו חדרים זמינים לנשים - אימהות בבתי חולים ליולדות בצ'כיה? איך משלמים עליהם?

בבתי החולים ליולדות בצ'כיה שכיחים חדרי ביות. לאחר הלידה, התינוק נמצא בחדר עם אמא. רוב בתי החולים ליולדות צ'כוסלובקיה מציעים גם לינה ברמה גבוהה. אלה הם בדרך כלל חדרים בודדים לאם עם תינוק וגם עבור אנשים קרובים. שירותים נוספים אלה ניתנים בדרך כלל בהתאם לזמינות ובמחיר נוסף.

4. מהי ההתנהלות עם מלווה (בעל, חבר...) במהלך הלידה?

אישה יכולה לקחת אדם קרוב ללידה, בדרך כלל בעל, אחות, חבר, אבל גם דולה (תומכת לידה לא מקצועית אשר עוזרת לענות על צרכי היולדת במהלך הלידה).

5. מה לגבי איסוף דם טבורי בצ'כיה?

אישה יכולה להחליט אם תתרום דם טבורי או תאחסן דם טבורי לצרכיה. עליה להיות לדווח על כך לצוות בית החולים לפני הלידה (לא כל המתקנים מאפשרים איסוף/שימור דם טבורי). אחסון אפשרי במשך 20 שנה והוא יכול להיות ארוך יותר. עלות איסוף והפקדת דם חבל הטבור הוא סביב 1600 יורו, CZK 40,000 .

צעירה בת 30, בשבוע ה-40 להריונה, מגיעה לבית החולים במחלקת היולדות לבדיקות טרום לידתיות. היא זקוקה לרופא כדי להשראת לידה ולביצוע ניתוח קיסרי בהרדמה אפידורלית. הסיבה לכך היא שהיא לא יכולה לסבול כאב. היא מוכנה לשלם כל סכום.

שאלות ותשובות:

1. האם הלידות המושרות על פי דרישה אפשריות בצ'כיה?
בצ'כיה, בכדי לבצע זירוז של הלידה חייבת להיות אינדיקציה רפואית. מבחינה משפטית, לידה כזו לא ניתן לבצע רק לבקשת האם. זירוז לידה היא תמיד בהוריה של הרופא.
2. האם ניתן לבצע ניתוח קיסרי ללא אינדיקציה רפואית בצ'כיה?
אין זה אפשרי מבחינה חוקית בצ'כיה לבצע ניתוח קיסרי על פי רצונה של אם, ולכן אין זה עניין של בחירה. ניתוח קיסרי יכול להיות מבוצע רק מסיבות בריאותיות.
3. אם הוחלט על ניתוח קיסרי רפואי, כיצד הוא משולם?
הניתוח הקיסרי בהוריה רפואית מכוסה במלואו על ידי חברת הביטוח.
4. האם ניתן לקבל הרדמה אפידורלית בצ'כיה ללידה ללא אינדיקציה רפואית?
כן, ניתן לבקש הרדמה אפידורלית. אם זה לא נעשה מתוך סיבות בריאותיות, בית החולים מחייב בתשלום על הפרוצדורה. אם ההרדמה האפידורלית בהוריה רפואית, הוא מכוסה על ידי ביטוח בריאות.

נושא: מוות והמתת חסד

חולה בת 54 עם גידולים בלבלב עמידים לכימותרפיה. אושפזה במחלקה אונקולוגית. מקבלת רק טיפול סימפטומטי – איזון כאב והזנה. המשפחה מעוניינת להיות קרובה לחולה וברגעים האחרונים להיפרד ממנה. האישה תשושה, ומבקשת את הרופא לסיים את חייה.

שאלות ותשובות:

1. האם התאבדות בסיוע או המתת חסד אפשרית בצ'כיה?

לא, התאבדות בסיוע או המתת חסד אינה חוקית בצ'כיה.

2. איזה טיפול זמין ואיפה יכולה החולה לחיות בכבוד בסביבה המשפחתית שלה?

יש שירותי הוספיס ברפובליקה הצ'כית עבור חולים עם פרוגנוזה גרועה. הוספיסים הם מתקנים המספקים טיפול פליאטיבי עם אפשרות של התאמתו למטופל ולמשפחתו או לאנשים קרובים. קיימים בנוסף שירותי ההוספיס ניד, אשר מספק שירות ביקור במקרה החולה הוא מתגורר ומטופל בסביבה הביתית. בשני המקרים מדובר בטיפול פליאטיבי, שמירה על איכות החיים של המטופל, מענה לצרכיו ומתן איכות חיים, מכובדים ושלוים. טיפול בהוספיס מותווה על ידי רופא ומשולם בצ'כיה על ידי חברת ביטוח בריאות.